

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5121/2018
04.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Петра Сарић Васиљевић, адвокат из ..., против тужене ББ са пребивалиштем у ..., чији је пуномоћник Славица Ковачевић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о доживотном издржавању и утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2631/18 од 09.05.2018. године, у седници одржаној 04.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2631/18 од 09.05.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 2816/2016 од 23.11.2017. године, првим ставом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено је да је Уговор о доживотном издржавању закључен 05.04.1993. године, између сада пок. ВВ, бивше из ..., као примаоца издржавања и тужене, као даваоца издржавања, оверен пред Другим општинским судом у Београду у предмету ЗР 2067/92, ништав у делу у којем је тужила располагала са $\frac{1}{2}$ идеалног дела непокретности-стана број ..., површине 51м2, по структури једноипособног, који се налази на ... спрату у улици ... број ..., у ..., уписан на катастарској парцели број .../... у Лист непокретности ... КО Другим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца, у делу у ком је тражио да се утврди ништавост Уговора о доживотном издржавању закљученог 05.04.1993. године између сада пок. ВВ, бивше из ..., као примаоца издржавања и тужене, као даваоца издржавања, овереног пред Другим општинским судом у Београду у предмету ЗР 2067/92, преко досуђене $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана из првог става изреке, као неоснован. Трећим ставом изреке, утврђено је да тужилац има право својине на $\frac{1}{2}$ стана број ..., површине 51м2, по структури једноипособног, који се налази на ... спрату у улици ... број ..., у ..., уписан на катастарској парцели број .../... у Лист непокретности ... КО ..., по основу стицања у браку са сада пок. ВВ, по основу уговора о откупу стана

закљученим са „Осигурањем Дунав“, овереним пред Другим општинским судом у Београду Ов .../...од 24.05.2017. године током трајања брака и анекса уговора којим је стан исплаћен заједничким средствима брачних другова, што је тужена дужна признати и трпети, а да ова пресуда служи као основ за упис права власништва тужиоца за промет непокретности, на $\frac{1}{2}$ предметног стана. Четвртим ставом изреке, одбијен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере којом је тражено да се забрани туженој да по било ком правном или фактичком основу и на било који начин располаже са правом својине на предметном стану, што би подразумевало продају, размену, поклон, располагање по основу цесија, пребијања, приступања и отпуст дуга, хипотеке, давања обезбеђења, као неоснован. Петим ставом изреке, обавезана је тужена да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 80.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2631/18 од 09.05.2018. године, првим ставом изреке, преиначена је пресуда Другог основног суда у Београду П 2816/2016 од 23.11.2017. године у ставу првом и трећем изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је Уговор о доживотном издржавању закључен 05.04.1993. године, између сада пок. ВВ, бивше из ..., као примаоца издржавања и тужене, као даваоца издржавања, оверен пред Другим општинским судом у Београду у предмету ЗР 2067/92, ништав у делу у којем је сада пок. ВВ располагала са $\frac{1}{2}$ идеалног дела непокретности-стана број ..., површине 51м2, по структури једноипособног, који се налази на ... спрату у улици ... број ..., у ..., уписан на катастарској парцели број .../... у Лист непокретности ... КО ..., као и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да има право својине на $\frac{1}{2}$ стана број ..., површине 51м2, по структури једноипособног, који се налази на ... спрату у улици ... број ..., у ..., уписан на катастарској парцели број .../... у Лист непокретности ... КО ..., по основу стицања у браку са сада пок. ВВ, о основу уговора о откупу стана закљученим са „Осигурањем Дунав“, овереног пред Другим општинским судом у Београду Ов .../... од 24.05.2017. године током трајања брака и анекса уговора којим је стан исплаћен заједничким средствима брачних другова, што је тужена дужна признати и трпети и да ова пресуда служи као основ за упис права власништва тужиоца у катастар за промет непокретности на $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана, као неоснован. Другим ставом изреке, потврђена је пресуда Другог основног суда у Београду П 2816/2016 од 23.11.2017. године у ставу другом и четвртом изреке, и у том делу жалба тужиоца је одбијена као неоснована. Трећим ставом изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 2816/2016 од 23.11.2017. године, тако што је тужилац обавезан да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 201.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је дала одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14 и 87/18), па је нашао да је ревизија дозвољена и неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у браку са сада пок. ВВ од 01.02.1976. године до 13.07.2012. године, која је од ЗОИЛ „Дунав“ добила на коришћење стан, по структури једноипособан, површине 35,80 м², улици, у насељу ..., објекат ..., спрат ..., стан број ..., уз обавезу да са надлежном Самоуправном интересном заједницом у предвиђеном року закључи уговор о коришћењу стана. Сада пок. ВВ је закључила уговор о откупу предметног стана са ДД за осигурање „Дунав“, који уговор је оверен пред Другим општинским судом у Београду Ов .../... од 24.05.1992. године. Тужена, као давалац издржавања и сада пок. ВВ, као прималац издржавања, су дана 05.04.1993. године, закључиле Уговор о доживотном издржавању, којим уговором се давалац издржавања, овде тужена, обавезала да ће и убудуће да помаже примаоца издржавања и њеног супруга, овде тужиоца, да води рачуна о њиховом здрављу и да их по добрим обичајима сахрани, а које обавезе важе за примаоца издржавања у случају да умре пре супруга, а уз накнаду за наведене обавезе, прималац издржавања оставља овде туженој стан који је предмет спора у власништво. Од законских наследника, осим тужиоца и тужене, сада пок. ВВ, има и кћерку ГГ.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилна је одлука другостепеног суда да тужбени захтев није основан.

Одредбом члана 205. став 1. тачка 1. Закона о парничном поступку прописано је да више лица могу једном тужбом да туже, односно да буду тужени (супарничари) ако су у погледу предмета у правној заједници или ако њихова права, односно обавезе проистичу из истог чињеничног и правног основа, а чланом 210. истог закона, прописано је да ако се по закону или због природе правног односа спор може да се реши на једнак начин према свим супарничарима (јединствени супарничари), они се сматрају као једна парнична странка, тако да се кад поједини супарничари пропусти неку парничну радњу, дејство парничних радњи које су извршили други супарничари односе се и на оне који те радње нису предузели. Чланом 211. ЗПП прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа (став 1.), а ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев, а да о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 3.).

Одредбом члана 103. Закона о облигационим односима прописано је када се уговор сматра ништавим, а чланом 104. истог закона, прописане су последице ништавости уговора.

Имајући у виду да тужилац поднетом тужбом тражи утврђење апсолутне ништавости уговора о доживотном издржавању, закљученог између тужене и сада пок. ВВ, као и утврђење права својине на $\frac{1}{2}$ предметне непокретности стечене у току трајања брака са сада пок. ВВ, то је правилан закључак другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева, јер у конкретном случају не постоји потпуна процесна заједница на страни тужених, као нужних и јединствених супарничара, која води одбијању тужбеног захтева због недостатка потпуне пасивне легитимације, с обзиром да је тужбом, као тужена морала бити обухваћена и ГГ, као законски наследник иза пок. ВВ. Наиме, имајући у виду садржину тражене правне заштите, тужбом морају

бити обухваћене све уговорне стране, с обзиром на правно дејство утврђења ништавости, сходно члану 104. Закона о облигационим односима. Питање правне ваљаности и правног дејства уговора мора се расправити између уговорних страна. У конкретном случају, како је предметни уговор о доживотном издржавању закључен између тужене, као даваоца издржавања, и сада пок. ВВ, као примаоца издржавања, која осим тужиоца и тужене, од законских наследника има и кћерку ГГ, то је у конкретном случају тужбом морала бити обухваћена и ГГ, као законски наследник пок. ВВ. Наиме, када је један од уговарача преминуо његова заоставштина (права и обавезе) прелази по сили закона на наследнике у смислу члана 206, а у вези члана 212 Закона о наслеђивању („Службени гласник РС” број 46/95, 101/03 и 6/15). Пропуштањем тужиоца да као странку у спору за утврђење ништавости овог уговора, као и за утврђење права својине на $\frac{1}{2}$ предметне непокретности, означи и ГГ, стекли су се услови за одбијање тужбеног захтева, па су наводи ревидента којима се оспорава пасивна легитимација ГГ, као законског наследника пок. ВВ, уз указивање да она није уговорна страна, оцењени као неосновани. У ситуацији непостојања потпуне процесне заједница на страни тужених, као нужних и јединствених супарничара, наводи у ревизији којима се оспорава правилност примене материјалног права у погледу стицања права својине на предметном стану у току трајања заједнице брака између тужиоца и сада пок. ВВ су без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари, као и указивање у ревизији да тужилац није знао да је ГГ жива, нити њену адресу.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, па је нашао да су неосновани, јер је другостепени суд у побијаној одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге из којих произилази неоснованост ревизијских разлога, а које овај суд у свему прихвата.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка није основан, будући да он није постигао успех са изјављеном ревизијом, те му не припада право на накнаду трошкова тог поступка, у смислу одредбе члана 165. ЗПП.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић